

הכל חייבין פרק ראשון הגיגה

ד.

עין משפט ג' מצוה

- א מ"י פ"ב מהלכות
- גיגה הלכה א':
- ב מ"י פ"ב מהלכות
- הלכה ג':
- ג מ"י שם פ"ב מהלכות
- הלכה ד':
- ד מ"י פ"ב מהלכות
- גיגה הלכה א':
- ה מ"י שם הלכה א'
- ו מ"י שם הלכה א'
- ז מ"י שם הלכה א'
- ח מ"י שם הלכה א'

מוסף רש"י

מצות עשה שהזמן גרמא. שהזמן גרמא לה שפוטין ומשום ה"ע מי ששם שם ה"ע. הלכה ג':

ג מ"י שם פ"ב מהלכות גיגה הלכה ב':

ד מ"י פ"ב מהלכות גיגה הלכה א':

ה מ"י שם הלכה א'

ו מ"י שם הלכה א'

ז מ"י שם הלכה א'

ח מ"י שם הלכה א'

ט מ"י שם הלכה א'

י מ"י שם הלכה א'

יא מ"י שם הלכה א'

יב מ"י שם הלכה א'

יג מ"י שם הלכה א'

יד מ"י שם הלכה א'

טו מ"י שם הלכה א'

טז מ"י שם הלכה א'

יז מ"י שם הלכה א'

יח מ"י שם הלכה א'

יט מ"י שם הלכה א'

כ מ"י שם הלכה א'

רבינו הגאון

לבוז והיגה כד לומדן
עניינן שביעית. שוטה
פטור מן הראיה: תני
יודיע שוטה זה היוצא
יחידו בליה והלקן בבית
הקבירות והמקור את
כסותו וב הונא אמר עד
דבעיניהו כולוהו יוחנן
אמר ואפילו אחד מהן
הוא דבעיניהו ר"ל
שוותיו וקו"ל כ"י יוחנן
דתיא איהו שוטה זה
המאמר כל מה שנותנין
לו. טומטום ואנדרוגינא
פטורין: ת"ר זכור להוציא
הנשים שהן פטורות.
זכור להוציא הנשים שהן
פטורות. זכור להוציא
טומטום ואנדרוגינא כל
זרבות הקטנים אתנין
לאוקמה בקטן שהגיע
לחיות ונתנה דקטנים
שהגיעו לחיות מדרבנן
נינה וקרא לא אתא
אלא לברתיא דתיא
אחרים אומרין המאמר
והמצוה נחשת והבורסקי
פטורין מן הראיה שנא'
כל זכור כל מי שיכול
לעלות עם כל זכור יצאו
אלו שאינן יכולין לעלות
עם כל זכור. נשים
אוקמה מי
שחציו עבר וחציו בן
חורין פטורין במשנה
ראשונה היא שניה ספא
במשנה ראשונה ורישא
דקתני לאיתויי מי שחציו
עבר וחציו בן חורין חייב
[במשנה אחרונה] ומשנה
לא וזה המקומה כל מצוה
שהאשה חייבת עבר חייב
בה דגמר לה לה כתיב
בשפחה: או חוששה לא
ינתן לה וכתבי באשה
וכתב לה ספר כריתות
ונתן. ושאינו יכול לעלות

או דלמא מבוילהו. מי אמרינן דכיון (ה) דמקרא דלמא להאי דהר ציה
גם לאיני דחשיב צדי מקרא דהר ציה או דלמא מהאי לחודיה:
זכורך להוציא טומטום ואנדרוגינא. צירושלמי ציה מה אמר רבי
יהודה צאנדרוגינא דשמעינן ליה (ו) דמזיר דמחללין עליו

שצט נשמענא מן הדא רבי יוחנן בן
דהבאי צטם רבי יהודה אומר אף
הסומא (ז) ולית בר נש אמר אף אלף
דהא מודה על קדמייתא כ"ו ומוקי
טעמא דהתם גבי צצת (ח) דריש זכר
מה תלמוד לומר ערל אפילו מקמט
ערל והכא כל זכור. פרט לטומטום
ואנדרוגינא: **א**לא טומטום
ספיקא הוא. ואע"ג דאנדרוגינא
נמי ספיקא הוא [אפ"ה מחייבין]
מטעם מקמט זכור כדלמך דה"ש
אלף טומטום הואיל ונשים פטורות
והאי אימא אשה הוה ממילא
הוה פטרינן ליה כי היכי דלא לייתי חולין
לעורה ואי"ת צדקה פרק המפלת
(דף טז: ושם) נמסקין מוכר ועד נקבה
תשלומן (בבבבד ט) [זכרן] דחאי
נקבה דחיות ולא טומטום ואנדרוגינא
ולא פריך מדי אומר ר"י דהתם
איכא מרי קראי ומפיק ליה מיימורא
דקרא אבל הכא ליכא אלף חד קרא
הלכך יש לאוקמה צאנדרוגינא
מטעם דקאמר ולהכי פריך ליה
בצבורות צפ"י על אלו מומין (דף מ"א:

ושם) צגמרא (ו) דרבי ישמעאל אין
לך מוס גדול מזה אצנדרוגינא ספיקא
הוא איצטרין קרא למעוטי ספיקא וז'
צפרק דס שחיטה (כרימות כ"א). גבי
כ"ו וצריש פרק צתרא דיומא (ד'
ע"ה) דצכל הני ליכא רק מחדא קרא
וצהכי יתכן היאה דשיליה הערל
(יבמות ד"ג פ"א). קאמר רבי שמעון
אצנדרוגינא זכר ומחליל צתרונה
ואלו צפרק על אלו מומין (בצבורות
דף מ"ב). אמר רבי שמעון בן יהודה
צטם רבי שמעון הרי הוא אומר
הזכר להוציא טומטום ואנדרוגינא
אלף דחאי התם קרא יתירא הזכר (ו'
וצפרק קמא דצ"מ (ז' דף ט'). העשירי
דחאי אמר רחמנא ולא ספק ולא
פריך אצטרין קרא למעוטי ספק
דכולא קרא יתירא להכי וצשיליה פ"ק
דחולין (דף כ"ב: ושם) גבי תחילת
הליהוב צצוה וצצוה שפסול פריך
ליה אצטרין קרא למעוטי ספיקא
מתוריים וצני יונה ממה נפשך או קטן
או גדול הוי וכשר לחדא מייניהו
וקמי שמיא גלשה היא ולא למעוטי
רק אחד ולימכשר גבי אידך צטם

רבי יתכן בן צדוק (ט' ז"ע ויש להקשות ליימי על תנאי ואם הוא אשה ליהוי נדבה ואפילו למי"ד נדרים ונדבות אין קריבין ציו"ט ליקרבו
למתר דשפיר (י) עדיף אפילו למאן דאמר תשלומין דראשון כדפי' לעיל (דף ט' ב) וי"ל דמצטל ליה מסמיכה ואע"ג דסמיכה לא מעיבצא
כדליתא ציומא (דף ט' ה) מכל מקום לכתיילה אין לנו לתקן קרבן כדי לצטלו מסמיכה דהכי קאמר הש"ס פרק האשה צפסקים (דף
פט.) גבי ה' שנתעבידו פסקיהו ונמלא יבלת צאחד מהן ולא דמי לערל וטמא משלחין קרבנותיהו וגם לקמן מנמעוטינן ליה משום דכל
צישנו צציהא ישנו צצצאה ולא משום סמיכה דהתם צצצא צר חיובא ואריה הוא דרציענא עליה שאינו יכול לסמוך אבל האי לאו
צר חיובא הוי דליתא דליתא הוא אלף הא ק"ל דמיפשוט מהכא דסמיכה צכל כחו צציענא דאי צאפסויי ידיו ולייתי ולימני ולסמוך
דהכי פריך לקמן פרק שני (דף ט"ו: ושם) ואיכא ליימיר דצכל ענין מנמעט ליה קרא:

א נצרבא אלא צחציו עבר וחציו בן חורין. ולא תימא דקאי עליה ג"ש דלה לה מאשה וקשה דעליה כתיב או חופשה לא ניתן
לה (כ) ומוקי לה רבי עקיבא צשולא (גיטין דף מ"א: ט') ושם וצכריתות (דף ט' ב). צחליה שפחה וחליה צת חורין וי"ל מכל מקום אלף
עצדות כתיב דמוכה קרא או חופשה לא ניתן לה אף קשה הכא משמע צחציו עבר לפי משנה אחרונה חייב דלפי משנה ראשונה
קיימא הכא כדליתא לעיל ריש מרילתין ואלו צגיטין ריש השולא (דף מ"ב: ט') מיציב ליה מי שחציו עבר אם יש לו קנס או לא צלשים
שקלים יתן לצדניו אמר רחמנא והאי אדון הוא ולפי משנה אחרונה קאי דקאמר התם מאי לאו לפי משנה אחרונה ואילו הכא פשיטא
לן דאין לו אלף אדון אחד ויש לדחות דעד כאן לא מחייבי ליה הכא אלף משום דעומד לכוף את רבו כמאן דשיחחר דמי אבל
התם כיון דמית אלגיא מילתא דלא הוה עומד לשחרור והתם צכריתות (דף ט' ב). מתוך הרי"י צענין אחר:

כמו שגנה שור חמור וגמל. דצצא קמא (דף ט' ז) דנעשה מועד
לכל ולא אמרינן עד שיהא מועד צשלה צכל מין ומין דהואיל והועד
צשלה גניחותיו צשלה מיינן אין זה מקפיד על מין אחר (א) אף כאן
לא צאו צשלה דברים לידו צצת אחת אלף כולן משום שטות: אי

שמיעא ליה. הא דתימא דנשמע צדכר
אחד דמחזיקין אותו צשטה הוה הדר
ציה: זכור. אם נאמר זכור אין לך
להוציא אלא את הנשים עכשיו שנאמר
זכורך (ט) צא להוציא אף טומטום
ואנדרוגינא עם הנשים: **נשים**
פטורות. צפ"ק קדושין (דף ל"ד:)
המקמן כ"י וצ"ע.
(ט) שמתה ב"ק. (דף ג"א.)
(פ) שמת קלה: (ט) נפטר
מן הלאה: (ק) שמת נלו:
(ר) ש"ל כ"ל מהרש"א.
(ש) וצ"ל וצ"ע. (ט) וצ"ע.
מכר ר' עקיבא: (ח) וצ"ע.
דמייב ליה צמטוב גט
שחרור ופשיט הש"ס מחאי
עבר דעד דתוס' ערכין ב'
ד"ה צמטה ראשונה וכו'
דעתיק על נכון.

תורה אור השלם
1. שלש פעמים בשנה
ק"איה כל זכור אל פני
הקדוש: שמות כ"ו ז'
2. שלש קריאות בחג וצ'
שמות כ"ד ז'
הגהות הב"ח
(א) תוס' ד"ה או דלמא
וכי דרין דרמקור:
(ב) ד"ה אלף וכו' צגמרא
ארבי ימעאל דאמר
אין לך וכו' הני ליכא רק
חדיא קרא וכו' דקאמר
רבי שמעון: (ג) בא"ד קרא
יתירא הזכר קדוש
וצפרק קמא דצ"מ וכו'
שמה וצצה שפסול פריך
ליה שפיר איצטרין קרא
למעוטי ספיקא שאם
הביא מתוריים וצני יונה
נפיק ממה נפשך וכו' גללא
היא ולא אתא למעוטי:
(ד) בא"ד ליקרבו למת
דשפיר עביד אפילו:
(ה) ד"ה לא נצרכה וכו'
דמוקי לה רבי עקיבא וכו'
אלף משום דכיון דעומד
לכוף:

(א) וכתיב התם או חופשה לא
נתן לך (ויקרא ט:). לא נצרכה
כו'. מניה למענה אחרונה הואיל
וצדינו לכוף את רבו חייב דאין לו אלף
אדון אחד: דבר אחר כו'. פרט לצעלי
קצין מפעמיהם (ט) נפקא כדלמרינן
לעיל (ט) הלכך רגלים למעוטי מי
שצריך משענת אחרת לצד מרגליו:
מפנין

יכל זכורך מי שיכול לעלות עם כל זכורך יצאו אלו שאינן ראוין לעלות
עם כל זכורך: נשים ועבדים שאינן משוחררים וכו': בשלמא נשים כדאמרין
אלא עבדים מנגלן אמר רב הונא אמר קרא י' אל פני האדון ה' מי שאין לו אלא
אדון אחד יצא זה שיש לו אדון אחר הא למה לי קרא מכדי יכל"ו מצוה
שהאשה חייבת בה עבד חייב בה כל מצוה שאין האשה חייבת בה אין העבד
חייב בה (ז) דגמר לה לה מאשה אמר רבינא (ז) לא נצרכה אלא ילמי שחציו
עבר וחציו בן חורין דיקא נמי דקתני נשים ועבדים שאינן משוחררין מאי
שאינן משוחררין אילימא שאינן משוחררין כלל ליתני עבדים סתמא אלא
לאו שאינן משוחררין לגמרי ומאי נינהו מי שחציו עבר וחציו בן חורין
ש"מ: והחזיר והסומא וחולה והזקן: תנו רבנן רגלים ז' פרט לבעלי קבין
דבר אחר רגלים פ' פרט לחיגר ולחולה ולסומא ולזקן ולשאינו יכול
לעלות ברגליו ושאנו יכול לעלות ברגליו לאתווי מאי אמר רבא לאתווי

רבי יתכן בן צדוק (ט' ז"ע ויש להקשות ליימי על תנאי ואם הוא אשה ליהוי נדבה ואפילו למי"ד נדרים ונדבות אין קריבין ציו"ט ליקרבו
למתר דשפיר (י) עדיף אפילו למאן דאמר תשלומין דראשון כדפי' לעיל (דף ט' ב) וי"ל דמצטל ליה מסמיכה ואע"ג דסמיכה לא מעיבצא
כדליתא ציומא (דף ט' ה) מכל מקום לכתיילה אין לנו לתקן קרבן כדי לצטלו מסמיכה דהכי קאמר הש"ס פרק האשה צפסקים (דף
פט.) גבי ה' שנתעבידו פסקיהו ונמלא יבלת צאחד מהן ולא דמי לערל וטמא משלחין קרבנותיהו וגם לקמן מנמעוטינן ליה משום דכל
צישנו צציהא ישנו צצצאה ולא משום סמיכה דהתם צצצא צר חיובא ואריה הוא דרציענא עליה שאינו יכול לסמוך אבל האי לאו
צר חיובא הוי דליתא דליתא הוא אלף הא ק"ל דמיפשוט מהכא דסמיכה צכל כחו צציענא דאי צאפסויי ידיו ולייתי ולימני ולסמוך
דהכי פריך לקמן פרק שני (דף ט"ו: ושם) ואיכא ליימיר דצכל ענין מנמעט ליה קרא:

א נצרבא אלא צחציו עבר וחציו בן חורין. ולא תימא דקאי עליה ג"ש דלה לה מאשה וקשה דעליה כתיב או חופשה לא ניתן
לה (כ) ומוקי לה רבי עקיבא צשולא (גיטין דף מ"א: ט') ושם וצכריתות (דף ט' ב). צחליה שפחה וחליה צת חורין וי"ל מכל מקום אלף
עצדות כתיב דמוכה קרא או חופשה לא ניתן לה אף קשה הכא משמע צחציו עבר לפי משנה אחרונה חייב דלפי משנה ראשונה
קיימא הכא כדליתא לעיל ריש מרילתין ואלו צגיטין ריש השולא (דף מ"ב: ט') מיציב ליה מי שחציו עבר אם יש לו קנס או לא צלשים
שקלים יתן לצדניו אמר רחמנא והאי אדון הוא ולפי משנה אחרונה קאי דקאמר התם מאי לאו לפי משנה אחרונה ואילו הכא פשיטא
לן דאין לו אלף אדון אחד ויש לדחות דעד כאן לא מחייבי ליה הכא אלף משום דעומד לכוף את רבו כמאן דשיחחר דמי אבל
התם כיון דמית אלגיא מילתא דלא הוה עומד לשחרור והתם צכריתות (דף ט' ב). מתוך הרי"י צענין אחר: